

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De tribus modis libertatis liberi arbitrii, à necessitate, à peccato, à miseria.
I. K. L. M

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

Cap 30. ad
princip.

1. Pet. 2. d.

ex parte perdita. vnde August. in Ench. Libero arbitrio male vnus homo, & se perdidit & ipsum. Cum enim libero arbitrio peccaretur, victore peccato amissum est & liberum arbitrium. A quo enim quis deuictus est, huic seruus additus est. Ecce liberum arbitrium dicit hominem amisisse: nō quia post peccatum non habuerit liberum arbitrium, sed quia libertatem arbitrii perdidit: non quidē omnē, sed libertatem à miseria & à peccato.

De tribus modis libertatis arbitrii.

Est nanque libertas triplex, scilicet à necessitate, à peccato, à miseria. A necessitate, & ante peccatum, & post & que liberum est arbitrium. Sicut enim tunc cogi non poterat, ita nec modo. Ideoq; voluntas merito apud Deum iudicatur, quæ semper à necessitate libera est, & nunquam cogi potest. Vbi necessitas, ibi non est libertas: vbi non est libertas, nec voluntas, & ideo nec meritum. Hęc libertas in omnibus est, tam in malis quam in bonis. Est & alia libertas, à peccato, scil. de qua dicit Apostolus, Vbi spiritus domini, ibi libertas. Et veritas in Evangelio, Si filius vos liberauerit, vere liberi eritis. Hęc libertas à seruitute peccati liberat, & seruos iustitiæ facit: sicut e conuerso seruitus peccati liberos iustitiæ facit. Vnde Apostolus. Liberati à peccato, serui facti estis iustitiæ. Et itē: Cū serui essetis peccati, liberi fuistis iustitiæ. Hanc libertatem peccando homo amisit. Ideoq; Aug dicit, quod homo male vrens libero arbitrio, & se perdidit, & ipsum: quia pdita est per peccatum libertas non à necessitate, sed à peccato. Qui enim facit peccatum, seruus est peccati.

Qui habet libertatem, scilicet, à peccato, & per quid.

Hanc libertatem quæ est à peccato, illi soli nūc habent, quos filius per gratiam liberat & reparat: nō ita quod penitus sint sine peccato in hac mortali carne, sed vt in eis peccatū nō domineretur neq; regnet.

De libertate
à peccato.

2. Cor. 3. d.

Ioan. 8. c.

Rom. 6. d.

In ench. ca.

30. ad princ.

Augustin.

Ioan. 8. d.

net. Et hæc est vera & bona libertas, quæ bonã parit seruitutem, scilicet iustitiæ. Vnde Augu. in ench. ^{Ionn. 8. Cap. 30. in medio.} ait, Ad iustitiam faciendam nõ erit aliquis liber, nisi à peccato liberatus, esse iustitiæ corpit seruus, & ipsa est vera libertas, propter recti facti lætitiã, simul & pia seruitus, propter præcepti obedientiam. Est alia libertas non vera, malę seruituti adiuncta, quæ est ad malum faciendum: vbi ratio dissentit à voluntate, iudicans non esse faciendum quod voluntas appetit: ad bonum vero faciendum, concordat ratio voluntati: & ideo ibi vera libertas est, & pia. De libertate, autẽ ad malum, & seruitute mala, ait Augu. in Ench. Serui ad dicti peccato, scilicet, quæ potest esse libertas, nisi quando eum peccare delectat. Liberaliter enim seruit, qui sui domini voluntatem libenter facit: ac per hoc ad peccandum liber est, qui peccati seruus est. ^{Ibid. ca 30. paulo superiorius. Cap. superiorius citato.}

Questio de libertate ad malum, an sit ipsa libertas liberẽ arbitrii, an alia. L

Hic quæri potest, Vtrum hæc libertas qua quis liber est ad malum, sit libertas arbitrii? Si. n. libertas arbitrii est, bonum quidem est: quia libertas arbitrii bonum naturale est. Quibusdam videtur quod sit ipsa libertas arbitrii, quæ semper bona est, sed propter peccati seruitutẽ ad malũ sit liberior & pronior, & ideo dicitur non esse vera libertas, quia ad malum est. Aliis autẽ videtur, quod hæc libertas ad malũ, quã sup. commemorauit Augu. nõ sit ipsa libertas arbitrii: sed sit quẽdã pronitas peccãdi, & curuitas quæ ex peccato est, & mala est.

Questio alia de libertate ad bonum. M

Similiter enim quæri solet. Vtrum illa libertas vera, quæ est ad iustitiam faciendam sit ipsa libertas arbitrii? Quidam dicunt illam eandem esse, sed reparatã per gratiã, qua iuuãte libera est ad bonũ: sine gratia vero nõ est libera ad bonũ. vnde Aug.

Aug.

Cap. 20. ad
finem.
Joan. 8. 6.

Aug. in Ench. Ista libertas ad benefaciendum, nunquam erit homini addicto, & vendito sub peccato: nisi eum redimat qui dicit: Si filius vos liberaverit: vere liberi eritis: Quod antequam fieri in homine incipiat, quomodo quisquam de libero arbitrio gloriatur, qui nondum est liber ad operandum bene? Ecce aperte ostendit liberum arbitrium per gratiam liberari, ut per illud bene operetur quis. Ideoque dicunt illam libertatem veram, quæ est ad bene faciendum, cuius supra meminit Aug. esse libertatem ipsam arbitrii gratia Dei libertatem & adiutam. Alii vero putant non esse ipsam arbitrii libertatem, sed aliam quandam: quæ ex gratia & libero arbitrio in mente hominis Deo operante, incipit esse cum reparatus est.

Certa determinatio utriusque quæst. quæ dicitur libertas ad bonum & malum esse libertas arbitrii. N

Verum nobis magis placet ut ipsa libertas arbitrii sit, & illa qua quis liber est ad malum, & illa qua quis liber est ad bonum faciendum: Ex causis enim variis sortitur diversa vocabula. Dicitur enim libertas ad malum faciendum, antequam per gratiam sit reparata: sed cum per gratiam sit reparata, dicitur libertas ad bonum faciendum: quia ante gratiam libera est voluntas ad malum, per gratiam vero libera fit ad bonum. Semper ergo voluntas hominis aliquo modo libera est, sed non semper bona est. Nō. n. est bona nisi à peccato liberata: est tamen à necessitate libera. Vnde Aug. in lib. de gratia & libero arbitrio. Semper in nobis voluntas libera est, sed nō semper bona est. Aut n. libera est iustitiæ, quādo servit peccato, & tunc est mala: aut à peccato libera est, quando servit iustitiæ, & tunc est bona.

De libertate à miseria. O

Est iterum libertas à miseria: de qua Apostolus ait: Et ipsa creatura liberabitur à servitute corruptionis

Ad Valer-
tinū in me-
dia c. 13. in
Tom. 7.

Rom. 8. d.